

[Bertel Dahlgaard.]

del af støtten fra det offentlige gives til foreninger indenfor landbruget. Hvis det ærede medlem kender forholdene med hensyn til landbrugets forsøgsvirksomhed, konsulentvirksomhed og iøvrigt også på andre områder, vil han vide, at støtte netop er ydet til organisationer, og at det samlede landbrug utvivlsomt meget vel, når det skulle være, selv kunne tilvejebringe disse midler. Det ærede medlem siger, at støtten særlig har været givet til enkeltpersoner, fordi det ikke altid er let for enkeltpersoner at skaffe midler, men det ærede medlem ved, hvor mange snese grundforbedringslån der er ydet af staten gennem folketingets finansudvalg til godsejere, ganske overordentlig kapitalrige godsejere, idet baggrunden for denne støtte simpelthen er den nationaløkonomiske vinding, der bliver tale om derigennem, at disse grundforbedringer kommer til at foregå — grundforbedringsarbejder, som ikke ville være blevet udført, dersom de pågældende ikke fik statens støtte. Derom kan der overhovedet ikke herske tvivl.

Det ærede medlem siger, at der er midler i banker og i sparekasser. Ja, det er der endnu — hvor længe skal jeg ikke kunne sige —, men der er ikke midler til udlån til 2 pct. Og det, der har været baggrunden for den støtte, staten har ydet på disse områder, er, at der har foreligget en særlig samfundsmæssig interesse i at få foretaget forbedringer, i den produktionseffektivitet, som derved kan opnås. Det ærede medlem skulle bare gennemgå alle de tilfælde, hvor staten har ydet støtte på dette område, så ville han se, at det ikke er muligt at forene med almindelig logik, at man må gå imod dette lovforslag og opretholde det andet — men det kan vi måske komme tilbage til igen.

Formanden: Det ærede medlem hr. Tesdorpf har ordet for en kort bemærkning.

Tesdorpf: Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard gentog i sit svar til det ærede medlem hr. Aksel Møller noget, som også lå i hans svar til mig før, og som jeg derfor gerne nu vil komme lidt ind på. Det drejede sig om den støtte, der er givet til forsøgsvirksomhed og planteforædlingsvirksomhed — med andre ord til foreninger — og altså ikke kun, som jeg påstod, til enkeltpersoner,

men ikke til organisationer. Jeg sagde nu, at støtte i *almindelighed* var givet til enkeltpersoner og ikke til organisationer, men jeg vil gerne overfor det ærede medlem sige, at en forening, som har forædlings- og forsøgsvirksomhed til formål, jo ikke er det samme som en forening af et erhverv i sammenslutning — det er to forskellige ting.

Jeg synes, det er mere naturligt, at staten ligesom til skoler og højere læreanstalter giver tilskud til forsøgsvirksomheder og forædlingsvirksomheder, end at den giver tilskud til et erhverv i sammenslutning. Jeg vil gentage, hvad jeg sagde før. Det er for mig naturligt, når man er bange for socialisering, at man er mere bange for, at staten får lejlighed til at få indpas i og føling med en organisation, end at den får lejlighed til at få indpas hos en enkeltperson, selvom det gælder flere enkeltpersoner. Det må synes farligere.

Må jeg få lov til at rette en fortalelse, som jeg begik før, og som gjorde min udtalelse makaber. Når endelig det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og jeg benytter os af jagersproget, må det være rigtigt. Det hedder ikke at ramme på bøven, men på bladet. Det gør det lidt smukkere.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede medlem hr. Peder Christensen fremsatte den påstand, at mejeriernes fællesorganisation ikke havde vedtaget at støtte det arbejde, der her er tale om. Jeg skal her oplyse, at jeg modtog en skrivelse dateret den 2. februar 1949. Det er den, jeg har citeret, og hvori udtrykkeligt er anbefalet det andragende om statsstøtte, der er indsendt fra Ribe amt, og som jeg citerede. Der blev anbefalet rationalisering af mejerierne i al almindelighed, og det blev anbefalet i denne skrivelse, at der fra statens side blev ydet lån på lempelige rente- og afdragsvilkår. Denne skrivelse var undertegnet af proprietær Overgaard og direktør Frederiksen.

Så vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Alfred Jensen, der påstår, at selvom man gennemfører en sådan rationalisering, så betyder det ikke nogen større afsætning, at det er jo en påstand, som det er fuldkommen umuligt at bevise; det er dog i alt fald ganske naturligt, hvis man ved en sådan sammenlægning af mejerierne kan billiggøre produktionen, at der så bliver mulighed